

Esikoulun opetussuunnitelma

Lpfö 18

Skolverket

Asetus esikoulun opetussuunnitelmasta (SKOLFS 2018:50)

Julkaisu on ladattavissa maksutta PDF-muodossa
Kouluviraston verkkosivustolta:
www.skolverket.se/publikationer

ISBN: 978-91-7559-405-7

Valokuvat: Tobias Flygar

Skolverket, Stockholm 2022

Sisältö

1. Esikoulun arvopohja ja tehtävät	4
Perustavat arvot.....	4
Ymmärtämys ja inhimillisuus.....	4
Asiallisuus ja monipuolisuus	5
Samanarvoinen koulutus	5
Esikoulun tehtävät.....	6
Huolenpito, kehitys ja oppiminen	9
Kunkin esikoulun toiminnan kehittäminen.....	10
2. Tavoitteet ja suuntaviivat	11
2.1 Normit ja arvot.....	11
2.2 Huolenpito, kehitys ja oppiminen.....	12
2.3 Lasten osallistaminen ja vaikutusvalta	15
2.4 Esikoulu ja koti	16
2.5 Esikoululuokan, koulun ja vapaa-ajankodin yhteistyö	16
2.6 Seuranta, arviointi ja kehitys	17
2.7 Esikoulunopettajan vastuu opetuksessa	18
2.8 Rehtorin vastuu	19

1. Esikoulun arvopohja ja tehtävät

Perustavat arvot

Esikoulu on osa koulujärjestelmää ja sen toiminta perustuu demokratiaan. Koululaissa (2010:800) säädetään, että esikoulun koulutuksen tarkoituksena on, että lapsen tulee oppia ja kehittää tietoja ja arvoja. Esikoulun tulee edistää kaikkien lasten kehitystä ja oppimista sekä elinikäistä oppimishalua. Koulutuksen tulee myös välittää ja ankkuroida ihmisoikeuksien kunnioitusta ja niitä demokraattisia arvoja, jotka ovat Ruotsin yhteiskunnan perusta.

Kaikkien esikoulun piirissä toimivien tulee edistää ihmiselämän loukkaamattomuutta, yksilön vapautta ja koskemattomuutta, kaikkien ihmisten samanarvoisuutta, sukupuolten välistä tasa-arvoa ja solidaarisuutta ihmisten välillä. Yksikään lapsi ei saa joutua esikoulussa syrjinnän kohteeksi joko lapsen tai läheisen henkilön sukupuolen, sukupuolirajat ylittävän identiteetin tai ilmentymän, etnisen taustan, uskonnon tai muun uskonkäsityksen, toimintarajoitteen, seksuaalisen suuntautumisen tai iän vuoksi, eikä myöskään joutua muun loukkaavan kohtelun kohteeksi. Tällaisia suuntauksia tulee torjua aktiivisesti.

Koulutuksen tulee perustua demokratiaan ja luoda sitä tietä pohja vastuun ja mielenkiinnon lisääntymiselle lasten keskuudessa, niin että nämä voivat aikaa myöten ottaa aktiivisesti osaa yhteiskunnan toimintaan. Koulutuksen tulee perustua myös taloudelliseen, sosiaaliseen ja ympäristölliseen kestäväan kehitykseen. Koulutuksessa tulee näkyä sekä pitkäaikainen että maailmanlaajuinen tulevaisuuden näkökulma.

YK:n lapsen oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa mainittujen arvojen ja oikeuksien tulee leimata koulutusta. Siksi koulutuksen on perustuttava siihen, minkä arvioidaan olevan lapsen edun mukaista, siihen, että lapsella on oikeus osallistua ja vaikuttaa, ja että hän saa tietoa oikeuksistaan.

Ymmärtämys ja inhimillisyys

Kaikkien esikoulun piirissä toimivien tulee edistää kunnioitusta jokaisen ihmisen omanarvontuntoa kohtaan sekä edistää kestäväää kehitystä.

Koulutuksen tulee rohkaista ja vahvistaa lapsen myötätuntoa ja eläytymiskykyä toisten ihmisten tilannetta kohtaan. Koulutuksen tavoitteena tulee olla, että lapsen kyky tuntee empatiaa ja välittää muista kehittyvät, kuten myös avoimuus ja kyky kunnioittaa ihmisten erilaisia käsityksiä ja elintapoja. Lasten tarvetta pohdiskella ja keskustella elämänskysymyksistä toisten kanssa tulee tukea.

Ruotsin yhteiskunnan kansainvälistyminen asettaa suuria vaatimuksia ihmisten kyvyille elää ymmärtäen kulttuurisen moninaisuuden mukanaan tuomia arvoja.

Esikoulu on sosiaalinen ja kulttuurinen kohtaustapa, jonka tulee vahvistaa tätä kykyä.

Tietoisuus ja tutustuminen muihin kulttuureihin ja elinoloihin auttaa lasta kehittämään kykyä ymmärtää toisten ihmisten ehtoja ja arvoja ja eläytyä niihin.

Esikoulun koulutuksen on luotava pohja lasten eri kielten ja kulttuurien tuntemukselle. Tämä sisältää kansalliset vähemmistökielet ja -kulttuurit. Kansallisia vähemmistöjä ja vähemmistökieliä koskevan lain (2009:724) mukaan kansallisia vähemmistöjä ovat juutalaiset, romanit, saamelaiset, ruotsinsuomalaiset ja tornionlaaksolaiset. Saamelaiset ovat myös alkuperäiskansa. Kielilain (2009:600) mukaan kansallisia vähemmistökieliä ovat suomi, jiddi, meänkieli, romani ja saame.

Asiallisuus ja monipuolisuus

Esikoulun tulee olla avoin erilaisille näkemyksille. Kaikkien esikoulun toiminnan piiriin kuuluvien tulee puolustaa koululaissa ja tässä opetussuunnitelmassa mainittuja perusarvoja ja selkeästi vastustaa kaikkea, mikä on näiden arvojen vastaista. Esikoulun tulee rohkaista lapsia esittämään ajatuksensa ja ideansa ja luoda edellytykset tälle. Lasten mielipiteitä tulee hyödyntää koulutuksessa ja heille tulee antaa mahdollisuus muodostaa omia käsityksiä ja tehdä valintoja omien edellytysten perusteella. Näin luodaan pohja ja kasvuedellytykset osallisuudelle ja luottamukselle omiin kykyihin sekä mahdollisuus vaikuttaa koulutukseen.

Esikoulussa lapsen ei saa vaikuttaa yksipuolisesti jonkin näkemyksen hyväksi. Siksi opetuksen on oltava asiallista, monipuolista ja ei-tunnustuksellista.

Kaikkien esikoulun toiminnan piiriin kuuluvien suhtautuminen sekä heidän tapansa toimia ja keskustella jostakin vaikuttaa siihen, kuinka lapset ymmärtävät ja kunnioittavat demokraattisessa yhteiskunnassa vallitsevia oikeuksia ja velvollisuuksia. Siksi kaikki esikoulun toiminnan piiriin kuuluvat ovat tärkeitä esikuvia.

Samanarvoinen koulutus

Koululaissa säädetään, että esikoulussa annettavan koulutuksen tulee, missä hyvänsä sitä järjestetäänkin, olla samanarvoista. Lasten erilaiset edellytykset ja tarpeet tulee ottaa huomioon. Se merkitsee, että koulutus ei voi olla kaikkialla samanlaista ja että esikoulun resursseja ei siksi voida jakaa tasan.

Koulutuksen on perustuttava opetussuunnitelmaan, lapsen kiinnostuksen kohteisiin sekä lapsen aikaisemmin omaksumiin taitoihin ja kokemuksiin. Sen tulee jatkuvasti haastaa lapsia inspiroimalla tekemään uusia havaintoja ja oppimaan uusia taitoja. Esikoulun tulee erityisesti huomioida lapset, jotka tarvitsevat jostakin syystä lisää ohjausta, virikkeitä tai erityistä tukea. Kaikkien

lasten tulee saada koulutus, joka on muotoiltu ja mukautettu niin, että he kehittyvät mahdollisimman hyvin. Lapsen, joka tilapäisesti tai pysyvästi tarvitsee enemmän tukea ja virikkeitä kuin toiset lapset, tulee saada tätä tukea omien tarpeidensa ja edellytystensä mukaisesti.

Esikoulun on aktiivisesti ja tietoisesti edistettävä kaikkien lasten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sukupuolesta riippumatta. Esikoulun on torjuttava lasten kehitystä, valintoja ja oppimista rajoittavia sukupuolistereotyyppioita. Se, miten esikoulu järjestää koulutuksen, miten lapsiin suhtaudutaan sekä lapsiin kohdistetut vaatimukset ja odotukset, muokkaavat osaltaan lasten käsitystä siitä, mikä on naisellista ja mikä miehistä. Siksi esikoulun on järjestettävä koulutus niin, että lapset tapaavat, leikkivät ja oppivat yhdessä sekä kokeilevat ja kehittävät kykyjään ja kiinnostuksen kohteitaan yhdenvertaisin mahdollisuuksin ja edellytyksin, ilman stereotyyppisten sukupuoliroolien rajoituksia.

Esikoulun tehtävät

Kokonaisnäkemys

Esikoulun koulutuksen tulee luoda pohja elinikäiselle oppimiselle. Koulutuksen tulee olla hauskaa, turvallista ja opettavaista kaikille siihen osallistuville lapsille. Koulutuksen lähtökohtana tulee olla kokonaisnäkemys lapsesta ja lapsen tarpeista, ja koulutuksen tulee olla sellaista, että huolenpito, kehitys ja oppiminen muodostavat kokonaisuuden. Lapsen kehitystä aktiiviseksi, luovaksi, kyvykkääksi ja vastuuntuntoiseksi ihmiseksi ja yhteiskunnan jäseneksi tulee edistää yhteistyössä kodin kanssa.

Koulutukseen sisältyy opetusta. Opetuksen tarkoituksena on stimuloida ja haastaa lapsia opetussuunnitelman tavoitteiden ja suuntaviivojen pohjalta ja sen tarkoituksena on lasten kehittyminen ja oppiminen. Opetuksen tulee pohjautua suunniteltuun sisältöön tai sisältöön, joka syntyy spontaanisti lapsen jatkuvan kehittymisen ja oppimisen myötä. Esikoulunopettajilla on vastuu opetuksen pedagogisesta sisällöstä sekä siitä, että tavoitteellinen työ edistää lasten kehitystä ja oppimista. Siksi esikoulunopettajalla on erityinen vastuu koulutuksessa, jonka työtiimi toteuttaa yhdessä. Opetukseen osallistuvat lapsen kehittymisen ja oppimisen edistämiseksi myös muut työtiimin jäsenet kuten lastenhoitajat.

Esikoulun tulee olla elävä sosiaalinen yhteisö, joka antaa turvallisuuden tunnetta ja oppimishalua. Lapset luovat kokemustensa ja ajatustapansa pohjalta yhteyksiä ja merkityksiä asioille. Siksi lapsen tulee kokea esikoulussa tulevana kunnioitetuksi omana itsenään sekä saavansa kunnioitusta ajattelutavastaan ja tavastaan ymmärtää ympäristöään. Kaikkien esikoulun toiminnan piiriin kuuluvien tulee antaa lapsille tukea luottamuksen ja itseluottamuksen kehityksessä. Lapsen uteliaisuutta, yritteliäisyyttä ja mielenkiintoa tulee rohkaista. Myös lasten oikeutta fyysiseen ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen tulee kunnioittaa. Se pätee muun muassa päivittäisessä huolenpidossa sekä dokumentointiin liittyvissä asioissa.

Esikoulun koulutus tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että se edistää lasten kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia. Esikoulun tulee tarjota lapsille, heidän ikäänsä ja esikoulussa viettämäänsä aikaan suhteutettuna, tasapainoinen päivärutiini ja ympäristö. Ympäristön tulee olla kaikkien lasten käytettävissä ja sen tulee inspiroida heitä vuorovaikutukseen ja tutkimaan ympäristöä sekä tukea lasten kehitystä, oppimista, leikkimistä ja kommunikointia.

Esikoulun tulee tarjota kaikille lapsille monipuolista toimintaa erilaisissa yhteyksissä. Valinnanvapaus antaa lapsille paremmat edellytykset kehittää monimuotoisempia leikkejä ja valita toimintoja. On tärkeää, että kaikki esikoulussa työskentelevät myötävaikuttavat siihen, että lapset saavat sukupuolestaan riippumatta edellytykset laajempiin kokemuksiin ja käsityksiin mahdollisuuksistaan. Esikouluympäristön on inspiroitava ja kannustettava lapsia kehittämään kykyjään ja kiinnostuksen kohteitaan ilman stereotyyppisten sukupuoliroolien rajoituksia.

Esikoulun on tehtävä yhteistyötä kodin kanssa antaakseen lapsille mahdollisuus kehittyä omien edellytystensä mukaan. Esikoulun on selvennettävä koulutuksen tavoitteet lapsille ja lasten huoltajille. Tämä on edellytys heidän mahdollisuudelleen vaikuttaa toimintaan sekä siihen, että he ymmärtävät esikoulun tehtävät. On tärkeää, että kaikki työtiimiin kuuluvat kykenevät tekemät yhteistyötä lasten kanssa ja luomaan luottamuksellisia suhteita lasten perheiden kanssa, jotta esikouluajasta tulee lapsille myönteinen kokemus.

Leikki on kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin perusta

Lapsille leikki itsessään on tärkeää. Leikin kautta lapset saavat mahdollisuuden matkia, käyttää mielikuvitustaan ja ilmentää sisäistämäänsä vaikutelmia. Näin he voivat muodostaa käsityksen itsestään ja muista ihmisistä. Leikki stimuloi mielikuvitusta ja eläytymistä. Leikki voi myös haastaa ja stimuloida lasten motoriikkaa, kommunikaatiota, kykyä yhteistyöhön ja ongelmanratkaisuun sekä kykyä kuvalliseen ja symboliseen ajatteluun. Siksi on tärkeää antaa lapsille aikaa, tilaa ja rauhaa keksiä leikkejä, kokeilla ja havainnoida.

Leikillä tulee olla koulutuksessa keskeinen asema. Kaikkien työtiimiin kuuluvien suhtautuminen sekä leikkiin kutsuva ympäristö vahvistavat leikin tärkeyttä lasten kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta.

Lapsille tulee tarjota mahdollisuus sekä itse keksimiinsä että jonkun työtiimin jäsenen käynnistämiin leikkeihin. Kaikilla lapsilla tulee olla mahdollisuus osallistua yhteisiin leikkeihin omien edellytystensä ja kykyjensä perusteella. Kun joku työtiimin jäsen valvoo tai johtaa leikkiä sopivalla tavalla joko leikin ulkopuolelta tai osallistumalla siihen itse, leikkiä rajoittavat tekijät voidaan huomioida ja leikkiä edistäviä työtapoja ja ympäristöjä kehittää. Aktiivinen osallistuminen mahdollistaa lasten välisen kommunikaation tukemisen sekä konfliktien estämisen ja hallitsemisen.

Kommunikointi ja luominen

Kieli, oppiminen ja identiteetin kehittyminen kuuluvat erottamattomasti yhteen. Siksi esikoulun tulee panostaa määrätietoisesti jokaisen lapsen ruotsin kielen kehityksen tukemiseen rohkaisemalla ja hyödyntämällä lapsen uteliaisuutta ja kiinnostusta kommunikoida eri tavoin. Lapsille tulee tarjota stimuloiva ympäristö, jossa heillä on edellytykset kehittää kielellisiä valmiuksiaan kuuntelemalla ääneen lukemista ja keskustelemalla kirjallisuudesta ja muista teksteistä. Koulutuksen tulee antaa lapsille edellytykset ajatella, oppia ja kommunikoida erilaisissa yhteyksissä ja eri tarkoituksiin. Näin luodaan pohja, jonka avulla lapset ajan myötä voivat hankkia ne tiedot, joita kaikki yhteiskunnan jäsenet tarvitsevat. Kyky kommunikoida, etsiä uutta tietoa ja tehdä yhteistyötä on välttämätön yhteiskunnassa, jota leimaa suuri informaatiovirta ja nopea muutostahti.

Kansallisiin vähemmistöihin kuuluvia lapsia, joihin kuuluu myös alkuperäiskansa saamelaiset, tulee myös tukea kansallisen vähemmistökielen kehityksessä ja heidän kulttuurisen identiteetin kehittymistään tulee edistää. Tällä tavoin esikoulun on autettava suojaamaan ja edistämään kansallisten vähemmistöjen kieliä ja kulttuureja.

Kuurojen, huonokuuloisten ja jostakin muusta syystä viittomakieltä tarvitsevien kielen kehitystä on edistettävä ruotsalaisessa viittomakielessä.

Lapsille, joiden äidinkieli on muu kuin ruotsi, tulee antaa mahdollisuus kehittää sekä ruotsin kieltä että äidinkieltään.

Esikoulun tehtävään kuuluu kulttuuriperinnön – arvojen, perinteiden, historian, kielen ja taitojen – kehittämistä ja siirtämistä sukupolvelta toiselle. Esikoulun on myös varmistettava, että eri kulttuurit tulevat koulutuksessa esiin.

Lasten tulee saada aikaa, tilaa ja rauhaa omalle luomiselle. Heillä tulee olla mahdollisuus tutkia, pohdiskella ja kuvailla ympäristöään. Koulutuksen tulee antaa lapsille mahdollisuus kehittää kykyään havainnoida, hahmottaa ja kommunikoida erilaisten esteettisten ilmaisukeinojen avulla, joita ovat kuva, muoto, draama, liike, laulu, musiikki ja tanssi. Tähän sisältyy se, että lasten tulee saada mahdollisuus konstruoida, muotoilla ja luoda eri materiaalien ja tekniikoiden avulla, sekä digitaalisten että muiden. Näin ollen luominen muodostaa esikoulussa sekä sisällön että menetelmän lasten kehityksen ja oppimisen edistämiseksi.

Esikoulun koulutuksen on annettava lapsille mahdollisuus käyttää matematiikkaa keinona tutkia ja kuvailla ympäristöään sekä ratkaista arkisia ongelmia. Koulutuksen tulee myös antaa lapsille edellytykset kehittää tietotekniset perustaidot antamalla heille mahdollisuus kehittää arkipäivän digitalisaation ymmärtämystä. Lapsille tulee antaa mahdollisuus muodostaa kriittinen ja vastuullinen suhtautumistapa digitaalitekniikkaa kohtaan, jotta he voivat pitkällä aikavälillä nähdä mahdollisuuksia ja ymmärtää riskejä sekä arvioida tietoja.

Kestävä kehitys sekä terveys ja hyvinvointi

Positiivisen tulevaisuudenuskon tulee leimata esikoulun koulutusta. Koulutuksen tulee myötävaikuttaa niin, että lapset oppivat säästäväisen suhtautumistavan luontoa ja ympäristöä kohtaan. Lasten tulee myös saada mahdollisuus kehittää tietoa siitä, miten ihmisen eri valinnat voivat edistää kestävästä kehitystä – sekä taloudellista, sosiaalista että ympäristöön liittyvää.

Koulutuksen tulee hyödyntää lasten uteliaisuutta sekä haastaa ja stimuloida heidän luontoon, yhteiskuntaan ja tekniikkaan liittyvää kiinnostustaan ja tietämystään.

Lapsille tulee antaa edellytykset kehittää monipuoliset liikuntataidot tarjoamalla heille mahdollisuus harrastaa liikuntaa ja oleskella erilaisissa luonnonympäristöissä. Koulutuksen tulee tarjota lapsille mahdollisuus kokea liikkumisen iloa ja kehittää sen myötä kiinnostustaan liikuntaa kohtaan. Kun liikunnasta, ravitsevista aterioiden ja terveellisestä elämäntavasta tulee luonnollinen osa lasten päivää, koulutus voi auttaa lapsia ymmärtämään, miten nämä asiat vaikuttavat terveyteen ja hyvinvointiin.

Koulutuksen tulee tarjota jokaiselle lapselle mahdollisuus tutkia ympäröivän maailman ilmiöitä ja yhteyksiä, esittää niistä kysymyksiä ja keskustella niistä ja haastaa ja stimuloida sen myötä heidän kiinnostustaan terveyttä ja hyvinvointia sekä kestävästä kehitystä kohtaan.

Huolenpito, kehitys ja oppiminen

Esikoulun tulee tarjota lapsille turvallista huolenpitoa ja sillä on tärkeä tehtävä lasten turvallisuuden tunteen ja itsetunnon perustan luomisessa. Huolenpidon lapsen hyvinvointia ja turvallisuutta kohtaan on leimattava koulutusta. Kaikkien lasten tulee saada kokea sitä tyydytystä, mitä edistyminen, vaikeuksien voittaminen ja ryhmään kuulumisen tunne tarjoavat. Esikoulun tulee auttaa lasta kehittämään myönteinen käsitys itsestään oppivana ja luovana yksilönä. Siksi lasten tulee saada mahdollisuuksia havaita ja ihmetellä, kokeilla ja tutkia sekä omaksua erilaisia taitoja ja kokemuksia.

Esikoulun tulee edistää jokaisen lapsen kehitystä ja oppimista. Koulutuksen on aina perustuttava tieteellisiin tutkimuksiin ja parhaisiin toimintatapoihin sekä sisällön että työtavan osalta. Lasta tulee auttaa tuntemaan luottamusta omaan kykyynsä ajatella ja oppia, ts. sivittää itseään eri näkökannoilta, kuten älylliseltä, kielelliseltä, eettiseltä, käytännölliseltä, aistilliselta ja esteettiseltä näkökannalta. Tämä edellyttää, että kaikki työtiimin jäsenet osallistuvat aktiiviseen keskusteluun lasten oppimisesta ja siitä, mikä on tärkeää tietoa nyt ja tulevaisuudessa. Tiedon eri ulottuvuudet ovat luonnollisia lähtökohtia tässä keskustelussa. Tieto ei ole yksiselitteinen käsite. Tietoa ilmaistaan eri muodoissa kuten esimerkiksi faktoina, ymmärryksenä, valmiuksina ja perehtyneisyytenä ja nämä edellyttävät toinen toistaan ja toimivat yhdessä. Esikoulun on annettava tilaa erilaisille tietomuodoille ja luotava oppimista, jossa nämä tietomuodot tasapainotetaan

yhdeksi kokonaisuudeksi. Teemakeskeisellä työtavalla lasten oppiminen voi olla monipuolista ja saumatonta.

Koulutuksen lähtökohtana tulee olla lasten kokemusmaailma, tarpeet ja mielenkiinnon kohteet. Lapsia on kuitenkin myös jatkuvasti haastettava opetussuunnitelman pohjalta inspiroimalla heitä hankkimaan uusia kokemuksia ja valmiuksia. Esikoulun on tuettava jatkuvuutta ja edistystä lasten kehityksessä ja oppimisessa sekä valmistettava heitä tulevaa koulutusta varten.

Esikoulun on stimuloitava lasten luovuutta, uteliaisuutta ja itsetuntoa. Lasten tulee saada mahdollisuus ihmetellä ja kehittää kykyään tutkia, kommunikoida ja pohdiskella. Koulutuksen tulee stimuloida lapsia tekemään aloitteita ja ottamaan vastuuta sekä antaa heille mahdollisuus työskennellä sekä yksin että yhdessä toisten kanssa. Koulutuksen tulee rohkaista ja haastaa lapsia kokeilemaan omia ja muiden ideoita, ratkaista ongelmia sekä toteuttaa ideansa käytännössä.

Lapsiryhmä ja yhteistyö lasten välillä on tärkeä ja aktiivinen osa lasten kehitystä ja oppimista esikoulussa. Opetuksen on perustuttava sekä siihen, että lapset oppivat yhdessä ja toisiltaan, sekä aikuisten ja lasten välisessä vuorovaikutuksessa. Siksi kaikkien työtiimiin kuuluvien on kiinnitettävä huomiota kaikkien lasten mahdollisuuksiin yhteistyöhön yksittäisten lasten, lapsiryhmän sekä aikuisten välillä.

Lapset hakevat ja saavat tietoa leikin ja sosiaalisen yhteispelin avulla ja tutkimalla ja luomalla, mutta myös tarkkailemalla, keskustelemalla ja pohtimalla. Lasten oppimisesta voi tulla monipuolista ja saumatonta, jos työtavat vaihtelevat ja ympäristö on haasteellinen ja stimuloiva sekä leikkiin ja toimintaan kutsuva. Esikoulun koulutuksen tulee antaa tilaa lasten omille suunnitelmille, mielikuvitukselle ja luovuudelle. Lapsille tulee antaa mahdollisuus erilaisiin toimintoihin sekä ulko- että sisätiloissa ja vaihtelevissa ympäristöissä.

Kunkin esikoulun toiminnan kehittäminen

Esikoulun koulutusta on kehitettävä niin, että se vastaa kansallisia tavoitteita. Päämiehellä on vastuu tästä. Rehtorin vastuulla oleva toiminnan johtaminen, esikoulunopettajan vastuu siitä, että opetus on opetussuunnitelman tavoitteiden mukaista ja työtiimin tehtävä edistää lasten kehitystä ja oppimista ovat edellytyksiä sille, että koulutusta kehitetään ja se pysyy korkeatasoisena. Tällainen kehitys edellyttää, että rehtori ja kaikki työtiimiin kuuluvat dokumentoivat, seuraavat, arvioivat ja analysoivat koulutuksen tuloksia systemaattisesti ja jatkuvasti.

2. Tavoitteet ja suuntaviivat

Tavoitteissa kuvataan esikoulun koulutuksen suuntausta ja siten myös esikoulun odotettua laadunkehitystä sekä sitä, miten se auttaa jokaisen lapsen kehityksessä ja oppimisessa.

Suuntaviivoissa kuvataan esikoulunopettajan vastuuta siitä, että opetus tapahtuu opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Suuntaviivoissa kuvataan myös jokaisen esikoulun työtiimiin kuuluvan vastuuta. Työtiimiin saattaa kuulua esikoulunopettajia, lastenhoitajia ja muuta henkilökuntaa, ja tavoitteena on tarjota jokaiselle lapselle turvallista huolenpitoa sekä edistää kaikkien lasten kehitystä ja oppimista.

Kaikkien esikoulun toiminnan piiriin kuuluvien on noudatettava esikoulun opetussuunnitelmasta ilmi käyviä normeja ja arvoja sekä myötävaikutettava esikoulun tehtävän toteuttamiseen.

2.1 Normit ja arvot

Esikoulun tulee aktiivisesti ja tietoisesti vaikuttaa lapsiin ja stimuloida lapsia, jotta nämä oppisivat ymmärtämään yhteiskuntamme yhteiset demokraattiset arvot ja omaksuisivat ne aikaa myöten käytännön arkisessa toiminnassa eri yhteyksissä.

Tavoitteet

Esikoulun tulee antaa jokaiselle lapselle edellytykset kehittää

- avoimuutta, kunnioitusta, solidaarisuutta ja vastuuta,
- kyvyn ottaa toiset ihmiset huomioon ja eläytyä toisten tilanteisiin sekä halun auttaa toisia,
- kyvyn tarkkailla ja pohdiskella sekä ottaa kantaa erilaisiin arkipäivän eettisiin pulmiin ja elämänkysymyksiin,
- kunnioitusta ja kyvyn ymmärtää, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia ja että heillä on yhtäläiset ihmisoikeudet, ja
- jatkuvasti voimistuvaa vastuuta ja mielenkiintoa kestävästä kehitystä kohtaan sekä kiinnostusta ottaa aktiivisesti osaa yhteiskunnan toimintaan.

Suuntaviivat

Esikoulunopettajien tulee vastata siitä

- että lapsen tarpeita kunnioitetaan ja tarpeisiin vastataan ja että jokainen lapsi saa tuntea oman arvonsa,
- että esikoulu noudattaa demokraattista työtapaa, jossa lapset ovat aktiivisesti osallisena,

- että toimintaan sisältyy tasa-arvonäkökulma, jotta kaikki lapset saavat yhtäläiset mahdollisuudet laajentaa näkökantojaan ja valintojaan sukupuolesta riippumatta, ja
- että oman lapsiryhmän työtä ja yhteisoloa varten kehitetään normeja.

Työtiimin tulee

- osoittaa kunnioitusta yksilöä kohtaan ja vaikuttaa niin, että esikouluun luodaan demokraattinen ilmapiiri, jossa yhteenkuuluvuus ja vastuuntunto voivat kehittyä ja jossa lapset saavat mahdollisuuden osoittaa solidaarisuutta,
- tehdä yhteistyötä toteuttamalla aktiivisia toimenpiteitä syrjinnän ja loukkaavan kohtelun torjumiseksi,
- edistää samanarvoisuutta tietoisesti ja aktiivisesti,
- stimuloida lasten yhteistyötä sekä auttaa heitä työstämään konflikteja sekä selvittämään väärinkäsitykset, tekemään kompromisseja ja kunnioittamaan muita,
- tuoda esiin ja problematisoida eettisiä ongelmia ja elämänkysymyksiä arjessa,
- kiinnittää lasten huomio siihen, että ihmisillä on eri näkemyksiä ja arvoja, jotka vaikuttavat näiden näkemyksiin ja toimimiseen ja samalla juurruttaa perusarvot, ja
- tehdä yhteistyötä huoltajien kanssa sekä keskustella esikoulun säännöistä ja suhtautumistavoista huoltajien kanssa, jotta lapsi voisi kehittyä vastuuntuntoiseksi ihmiseksi ja yhteiskunnan jäseneksi.

2.2 Huolenpito, kehitys ja oppiminen

Koulutuksen tulee tukea lapsia kehittämään ymmärrystä itsestään ja ympäristöstään. Tutkimisen, uteliaisuuden ja halun oppia tulee olla koulutuksen perusta. Esikoulun koulutusta tulee leimata pedagogiikka, jossa huolenpito, hoiva, kasvatus ja oppiminen muodostavat kokonaisuuden. Opetussuunnitelman sekä lasten tarpeiden, kokemusten ja mielenkiinnon kohteiden tulee olla esikoulun koulutuksen lähtökohtana. Lasten ajatusten ja ideoiden virta tulee hyödyntää moninaisuuden luomiseksi oppimiseen.

Tavoitteet

Esikoulun tulee antaa jokaiselle lapselle edellytykset

- kehittää identiteettiään ja tuntee siinä turvallisuutta sekä kehittää tietoisuutta oikeudesta fyysiseen ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen,
- kehittää itsenäisyyttään ja luottamusta omiin kykyihinsä,
- kehittää uteliaisuuttaan, luovuutta sekä halua leikkiä ja oppia,

- kehittää kykyään toimia yksin ja ryhmässä, tehdä yhteistyötä, ratkaista konflikteja ja ymmärtää oikeuksia ja velvollisuuksia sekä ottaa vastuuta yhteisistä säännöistä,
- kehittää kykyään kuunnella, pohdiskella ja ilmaista omia mielipiteitään sekä koettaa ymmärtää muiden näkökantoja,
- kehittää mielikuvitustaan ja käsityskykyään,
- kehittää motoriikkaa, koordinaatiokykyä ja käsitystä kehosta sekä oppia ymmärtämään, kuinka tärkeää omasta terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtiminen on,
- oppia ja tarkentaa käsitteiden sisältöä, nähdä yhteyksiä ja keksiä uusia tapoja ymmärtää ympäröivää maailmaa,
- kehittää kykyään luovuuteen ja kykyään välittää kokemuksia ja ajatuksia monissa ilmaisumuodoissa, kuten leikkinä, kuvina, muotona, draamana, liikkeenä, lauluna, musiikkina ja tanssina,
- kehittää kiinnostusta tarinoihin, kuviin ja teksteihin ja eri medioihin, sekä digitaalisiin että muihin, sekä kykyä käyttää ja tulkita niitä, kyseenalaistaa ne ja keskustella niistä,
- kehittää vivahteikasta puhekieltä, sanavarastoa ja käsitteitä sekä kykyä leikkiä sanoilla, kertoa, ilmaista ajatuksia, argumentoida ja kommunikoida muiden kanssa eri yhteyksissä ja erilaisin tarkoituksin,
- kehittää kiinnostusta kirjoitettua kieltä kohtaan sekä oppia ymmärtämään symboleja ja niiden kommunikatiivisia merkityksiä,
- kehittää kulttuurista identiteettiään sekä tietoa eri kulttuureista ja kiinnostusta niitä kohtaan sekä ymmärtämystä koskien sitä, miten arvokasta on elää yhteiskunnassa, jossa on moninaisuutta sekä kiinnostusta paikallista kulttuurielämää kohtaan,
- kehittää sekä ruotsin kieltä että omaa kansallista vähemmistökieltä, jos lapsi kuuluu kansalliseen vähemmistöön,
- kehittää sekä ruotsin kieltä että omaa äidinkieltä, jos lapsen äidinkieli on jokin muu kuin ruotsi,
- kehittää ruotsalaista viittomakieltä, jos lapsi on huonokuuloinen, kuuro tai tarvitsee muusta syystä viittomakieltä,
- kehittää kykyään käyttää matematiikkaa tutkiakseen, pohtiakseen ja kokeillakseen eri ratkaisuja kysymyksiinsä ja muiden kysymyksiin,
- kehittää tilan, muodon, sijainnin, suunnan ja perustavien määrien, lukumäärien, järjestysten ja numerokäsitteiden ymmärrystä sekä mittauksen, ajan ja muutoksen ymmärrystä,
- kehittää kykyään erottaa, ilmaista, tutkia ja käyttää matemaattisia käsitteitä ja käsitteiden välisiä yhteyksiä,

- kehittää kiinnostusta ja ymmärrystä luontoa ja luonnon eri kiertokulkua ja ihmisten, luonnon ja yhteiskunnan keskinäisiä vaikutuksia kohtaan,
- kehittää ymmärrystä siitä, miten ihmisten erilaiset valinnat arjessa voivat edistää kestävästä kehityksestä,
- kehittää ymmärrystä luonnontieteistä kohtaan, kuten tietoa kasveista, eläimistä ja yksinkertaisemmista kemiallisista prosesseista ja fysikaalisista ilmiöistä,
- kehittää kykyään tutkia, kuvailla erilaisilla ilmaisukeinoilla sekä esittää kysymyksiä ja keskustella luonnontieteestä ja tekniikasta,
- kehittää kykyään pohdiskella ja tutkia arkipäivän tekniikkaa, ja
- kehittää kykyään rakentaa, luoda ja konstruoida eri tekniikoiden, materiaalien ja työvälineiden avulla.

Suuntaviivat

Esikoulunopettajan tulee vastata siitä, että lapsi

- kokee, että uusien asioiden oppiminen on hauskaa ja mielekästä,
- kohtaa uusia haasteita, jotka stimuloivat halua hankkia uusia kokemuksia ja taitoja,
- saa edellytykset kehitykseen, leikkimiseen ja oppimiseen ja samalla virikkeitä kaikkien kykyjensä käyttämiseksi,
- saa hyvää huolenpitoa, jossa aktiviteetti ja lepo ovat hyvässä tasapainossa,
- saa virikkeitä ja haasteita motorisessa, sosiaalisessa, tunneperäisessä ja kognitiivisessa kehityksessään,
- saa hyvät edellytykset solmia luottamukseen perustuvia suhteita ja tuntea olonsa turvalliseksi ryhmässä,
- saa virikkeitä ja haasteita kielellisessä ja kommunikatiivisessa kehityksessään sekä haasteita ja virikkeitä kiinnostuksessaan matematiikkaa, luonnontieteitä ja tekniikkaa kohtaan, ja
- voi käyttää digitaalisia välineitä kehityksestä ja oppimista stimuloivalla tavalla.

Työtiimin tulee

- tarjota hyvä ja käytettävissä oleva ympäristö huolenpitoon, leikkiin, liikkumiseen, kehitykseen ja oppimiseen,
- inspiroida ja haastaa lapsia laajentamaan taitojaan ja mielenkiinnon kohteitaan ilman stereotyyppisten sukupuoliroolien rajoituksia,
- hyödyntää lasten taitoja, tiedonhalua, halua leikkiä ja oppia sekä vahvistaa lapsen luottamusta omiin kykyihinsä,
- huomioida sekä antaa opastusta ja stimulaatiota kaikille lapsille sekä erityistä tukea sitä eri tavoin kehityksessään tarvitseville lapsille,

- esittää haasteita lapsen uteliaisuudelle ja kielelliselle, kommunikatiiviselle, matemaattiselle, luonnontieteelliselle ja tekniselle ymmärtämykselle,
- tarjota lapselle mahdollisuus kehittää kykyään kommunikoida, dokumentoida ja välittää elämyksiä, kokemuksia, ideoita ja mietteitä erilaisten ilmaisumuotojen avulla, sekä digitaalisilla välineillä että ilman niitä,
- tarjota lapselle mahdollisuus ymmärtää, kuinka omat teot vaikuttavat ympäristöön ja edistävät kestävästä kehityksestä, ja
- tarjota lapselle mahdollisuus oppia tuntemaan lähiympäristönsä ja ne yhteiskunnan toiminnot, joilla on merkitystä jokapäiväisessä elämässä, sekä tuntemaan paikallista kulttuurielämää.

2.3 Lasten osallistaminen ja vaikutusvalta

Esikoulun koulutuksen tulee luoda perusta sille, että lapset ymmärtävät, mitä demokratia on. Lasten sosiaalisen kehittymisen edellytyksenä on, että he omien kykyjensä mukaisesti saavat ottaa vastuuta omista teoistaan ja esikouluympäristöstä. Lapsilla on oikeus osallisuuteen ja vaikuttamiseen. Niiden tarpeiden ja kiinnostuksen kohteiden, joita lapset itse eri tavoin tuovat esille, tulee olla esikouluympäristön ja koulutuksen suunnittelun pohjana.

Tavoitteet

Esikoulun tulee antaa jokaiselle lapselle edellytykset

- kehittää kiinnostustaan ja kykyään ilmaista ajatuksia ja mielipiteitä ja saada siten mahdollisuuden vaikuttaa omaan tilanteeseensa,
- kehittää kykyään ottaa vastuuta omista teoistaan ja esikouluympäristöstä, ja
- kehittää kykyään ymmärtää demokraattisia periaatteita osallistumalla yhteistyöhön ja päätöksiin niiden mukaisesti.

Suuntaviivat

Esikoulunopettajan tulee vastata siitä, että kaikki lapset

- saavat todellisen mahdollisuuden vaikuttaa työtapoihin ja toiminnan sisältöön.

Työtiimin tulee

- edistää lasten kykyä osallistua ja vaikuttaa koulutukseensa,
- toimia niin, että jokaisen lapsen näkemyksiä ja mielipiteitä sekä lapsen oikeutta ilmaista mielipiteitään erilaisin ilmaisukeinoin kunnioitetaan sekä varmistaa, että lasten näkemykset ja mielipiteet huomioidaan ja että ne pääsevät esiin koulutuksessa,
- hyödyntää jokaisen lapsen kykyä ottaa vastuuta itsestään ja lapsiryhmän toiminnasta,

- varmistaa, että kaikki lapset saavat yhtä paljon vaikutusvaltaa ja tilaa koulutuksessa sukupuolesta riippumatta, ja
- valmentaa lapsia osallisuuteen ja vastuunkantoon, kun on kyse demokraattisen yhteiskunnan oikeuksista ja velvollisuuksista.

2.4 Esikoulu ja koti

Esikoulun tulee täydentää kotia luomalla parhaat mahdolliset edellytykset, jotta jokainen lapsi voisi kehittyä rikkaasti ja monipuolisesti. Esikoulun työn lasten parissa on siksi tapahduttava läheisessä ja luottamuksellisessa yhteistyössä kodin kanssa.

Suuntaviivat

Esikoulunopettajan tulee vastata

- siitä, että kehityskeskustelun sisältö, muotoilu ja toteuttaminen ovat kansallisten tavoitteiden mukaisia, ja
- siitä, että huoltajat saavat mahdollisuuden osallistua koulutuksen arviointiin.

Työtiin tulee

- tuntea vastuuta siitä, että esikouluhenkilöstön ja lasten perheiden välille kehittyä luottavainen suhde,
- esittää koulutuksen tavoitteet ja sisältö selkeästi, jotta voidaan luoda edellytykset lasten ja huoltajien mahdollisuuksiin vaikuttaa,
- käydä toistuvasti keskusteluja huoltajien kanssa lapsen viihtymisestä, kehityksestä ja oppimisesta sekä järjestää kehityskeskusteluja, ja
- pysyä ajan tasalla lapsen henkilökohtaisesta tilanteesta lasten yksityisyyttä kunnioittaen.

2.5 Esikoululuokan, koulun ja vapaa-ajankodin yhteistyö

Esikoulun on saavutettava luottamuksellinen yhteistyö esikoululuokan, koulun ja vapaa-ajankodin välille lasten monipuolisen kehityksen ja oppimisen tukemiseksi kauaskantoisesti. Kun lapsen siirtyminen uuteen toimintamuotoon lähestyy, asianosaisten koulumuotojen ja vapaa-ajankodin on vaihdettava keskenään tietoja, kokemuksia ja tietoa koulutuksen sisällöstä luodakseen yhteyksiä, jatkuvuutta ja edistymistä lasten kehityksessä ja oppimisessa. Lisäksi on oltava käytössä yhteistyömuotoja, joiden tarkoituksena on valmistella lapsia ja heidän huoltajiaan tuleviin siirtymävaiheisiin esikoulusta esikoululuokkaan, kouluun ja vapaa-ajankotiin.

Suuntaviivat

Esikoulunopettajan tulee vastata siitä,

- Esikoulunopettajat ja esikoululuokan, koulun ja vapaa-ajankohdin henkilöstö vaihtavat keskenään tietoja ja kokemuksia koulutuksen sisällöstä, jotta voidaan luoda yhteyksiä, jatkuvuutta ja edistystä lasten kehityksessä ja oppimisessa, ja
- että uuteen toimintamuotoon siirryttäessä kohdistetaan erityistä huomiota lapsiin, jotka tarvitsevat erityistukea.

Työtiimin tulee

- valmistella yhteistyössä esikoulunopettajan ja esikoululuokan, koulun ja vapaa-ajankodin henkilöstön kanssa lapsia ja heidän huoltajiaan ennen siirtymistä uuteen toimintamuotoon.

2.6 Seuranta, arviointi ja kehitys

Kaikkien työtiimiin kuuluvien on tehtävänsä pohjalta toimittava kansallisten tavoitteiden mukaisesti sekä selvitettävä, mihin toimiin on ryhdyttävä koulutuksen kehittämiseksi ja sen myötä parantamaan tavoitteiden saavuttamista.

Lasten tukemiseksi ja haasteiden esittämiseksi oppimisessa tarvitaan tietoa jokaisen lapsen kokemuksista, osaamisesta ja osallisuudesta sekä vaikutusmahdollisuuksista ja kiinnostuksesta eri kohdealueisiin. Tarvitaan myös tietoa siitä, kuinka lasten tutkimushalu, kysymykset, kokemukset ja kiinnostus hyödynnetään toiminnassa, kuinka heidän osaamisensa muuttuu ja milloin lapset kokevat toiminnan kiinnostavana, hauskana ja mielekkäänä.

Arvioinnin tarkoituksena on saada tietoa siitä, kuinka esikoulun laatua, ts. toiminnan organisaatiota, sisältöä ja toteutusta, voidaan kehittää niin, että jokaiselle lapselle tarjotaan parhaat mahdolliset edellytykset kehittyä ja oppia. Kyse on ennen kaikkea siitä, että kehitetään parempia työprosesseja, arvioidaan, onko työ tavoitteiden mukaista ja tutkitaan, mihin toimiin tulee ryhtyä, jotta lasten edellytykset oppia, kehittyä ja tuntee olonsa turvalliseksi esikoulussa paranisi ja nämä pitäisivät esikoulussa olemista hauskana. Arviointitulosten analyysit osoittavat tärkeitä kehitysalueita. Lapsinäkökulman tulee selvästi olla kaiken arvioinnin lähtökohtana. Lasten ja vanhempien tulee olla osallisia arvioinnissa ja heidän äänensä on tuotava kuuluviin.

Suuntaviivat

Esikoulunopettajan tulee vastata siitä,

- että jokaisen lapsen kehitystä ja oppimista dokumentoidaan, seurataan ja analysoidaan jatkuvasti ja systemaattisesti, jotta voitaisiin arvioida, kuinka esikoulu hyödyntää lapsen mahdollisuudet kehittyä ja oppia opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti,

- että dokumentaatio, seuranta, arviointi ja analyysi kattavat sen, kuinka opetussuunnitelman tavoitteet integroituvat toisiinsa ja muodostavat kokonaisuuden koulutuksessa,
- että tarkastellaan kriittisesti, että käytettävät arviointimenetelmät perustuvat opetussuunnitelman perusarvoihin ja tarkoituksiin,
- että seurannan ja arviointien tuloksia analysoidaan systemaattisesti ja jatkuvasti esikoulun laadun kehittämiseksi ja siten lasten huolenpidon saannin varmistamiseksi sekä lasten kehitys- ja oppimismahdollisuuksien kehittämiseksi, ja
- että analyysin pohjalta ryhdytään koulutuksen kehittämiseen tähtääviin toimiin.

Työtiimin tulee

- jatkuvasti ja systemaattisesti seurata, dokumentoida ja analysoida jokaisen lapsen kehitystä ja oppimista sekä arvioida, missä määrin esikoulu tarjoaa lapselle mahdollisuudet kehittyä ja oppia opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti,
- seurata ja arvioida, kuinka lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa koulutukseen sekä miten koulutuksessa voidaan hyödyntää lasten tarpeet, kiinnostuksen kohteet, näkemykset ja mielipiteet,
- seurata ja arvioida huoltajien mahdollisuutta vaikuttaa, ja
- analysoida seurannan ja arviointien tuloksia esikoulun laadun kehittämiseksi ja siten lasten hoivan saannin varmistamiseksi sekä kehitys- ja oppimismahdollisuuksien kehittämiseksi.

2.7 Esikoulunopettajan vastuu opetuksessa

Esikouluopetuksen tulee tapahtua esikoulunopettajien johdolla ja sen tavoitteena tulee olla se, että lapset kehittyvät ja oppivat hankkimalla ja kehittämällä taitoja ja arvoja. Esikoulunopettajan on johdettava tavoitteellisia prosesseja ja vastattava opetuksessa siitä, että

- huolenpito, kehitys ja oppiminen muodostavat kokonaisuuden,
- suunnittelu ja toteutus perustuvat opetussuunnitelmaan ja lasten aiemmin omaksumiin taitoihin ja kokemuksiin,
- spontaanisti syntyneistä toiminnoista ja kiinnostuksen kohteista, jokapäiväisistä askareista ja rutiineista esikoulussa tulee osa opetusta, ja
- kehitetään pedagogista sisältöä ja ympäristöjä, jotka kannustavat kehittymään ja oppimaan ja jotka haastavat ja stimuloivat lasten kiinnostusta ja uteliaisuutta ja pitävät heidän mielenkiintoaan vireillä.

2.8 Rehtorin vastuu

Esikoulun pedagogisena johtajana ja esikoulunopettajien, lastenhoitajien ja muun henkilöstön esimiehenä on rehtorilla ylin vastuu siitä, että koulutus on kansallisten tavoitteiden mukaista, ja hänellä on myös vastuu tehtävästä kokonaisuudessaan. Rehtori vastaa esikoulun toiminnan laadusta ja siksi hänellä, annetuissa puitteissa, on erityinen vastuu

- koulutuksen systemaattisesta ja jatkuvasta suunnittelusta, seurannasta, arvioinnista ja kehittämisestä ja sen myötä tavoitteiden toteutumisesta,
- siitä, että systemaattinen laatutyö toteutuu esikoulunopettajien, lastenhoitajien ja muun henkilökunnan avustuksella sekä siitä, että lasten huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua laatutyöhön,
- siitä, että samanarvoisuus on osa systemaattista laatutyötä,
- siitä, että esikoulun syrjinnän ja loukkaavan kohtelun vastaista työtä toteutetaan aktiivisesti ja että se dokumentoidaan jatkuvasti,
- siitä, että esikoulunopettajat saavat mahdollisuuden vastata opetuksesta,
- siitä, että jokainen lapsi ja huoltaja saa hyvän perehdytyksen esikoulun toimintaan,
- siitä, että esikoulun työmuotoja kehitetään lasten aktiivisen vaikuttamisen edistämiseksi,
- siitä, että luodaan hyvä ja käytettävissä oleva ympäristö, jossa on mahdollisuus käyttää sekä digitaalisia että muunlaisia oppimistyökaluja,
- siitä, että koulutus muotoillaan niin, että lapset saavat sen erityisen tuen ja avun ja haasteet, joita he tarvitsevat,
- siitä, että koulutus muotoillaan niin ja resurssit jaetaan niin, että kaikki lapset saavat tarvitsemansa tuen ja haasteet kehittyäkseen ja oppiakseen,
- siitä, että esikoululuokan, koulun ja vapaa-ajankodin yhteistyötä kehitetään lasten kehityksen ja oppimisen tukemiseksi,
- siitä, että esikoululuokan, koulun ja vapaa-ajankodin yhteistyötä kehitetään ja toimitaan yhdessä edellytysten luomiseksi yhteisymmärrykselle ja luottamukselliselle yhteistyölle,
- siitä, että esikoulun ja huoltajien välisiä yhteistyömuotoja kehitetään ja että huoltajia informoidaan esikoulun tavoitteista ja työtavoista, ja
- siitä, että esikouluopettajat, lastenhoitajat ja muu henkilöstö saavat jatkuvasti kehittää osaamistaan riittävässä määrin kyetäkseen hoitamaan tehtävänsä ammattimaisesti sekä että heillä on jatkuvasti mahdollisuus jakaa tietojään ja oppia toisiltaan koulutuksen kehittämiseksi.

Esikoulun opetussuunnitelma sisältää kaksi osaa ja siitä päättää hallitus. Ensimmäinen osa on nimeltään Esikoulun arvopohja ja tehtävät ja toinen osa Tavoitteet ja suuntaviivat. Koulutuksen tehtävän ymmärtämiseksi on tärkeä lukea opetussuunnitelman kaksi osaa kokonaisuutena.

Skolverket

www.skolverket.se